

תכנית הלימודים **בפרשת השבוע**

בתי הספר של רשת אהלי יוסף יצחק

מבוא

| מנהג קריאת פרשת השבוע

מצוות עשה מדאורייתא להקהיל את כל ישראל בבית המקדש, אנשים נשים וטף, פעם בשבע שנים – בתחילת חג הסוכות שלאחר שנת השמיטה – ולקרא באוזניהם פרשיות מהתורה המזרזות בקיום מצוות ומחזקות בדת האמת (דברים לא, י-יג). המצווה מוטלת על המלך שצריך לקרוא בתורה ברוב עם, כפי שמפרטת המשנה במסכת סוטה פרק ז, משנה ח.²

אלא שבעוד חובה זו לקרוא בתורה באוזני כל העם פעם בשבע שנים היא מדאורייתא, החובה לקרוא בתורה מדי שבת ומועד איננה מהתורה אלא מתקנותיו של משה רבנו: "משה התקין לישראל שיהו קורין בתורה בשבתות ובימים טובים ובראשי חדשים ובחולו של מועד, עזרא התקין לישראל שיהו קורין בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה".³

תקנת משה רבנו יצרה קשר חי וקבוע בין התורה הכתובה ובין היהודי היחיד, ותקנת עזרא הסופר הוסיפה וחיזקה קשר זה, כאשר קבע שלא רק בימי מנוחה ושבטון יאזינו בני ישראל לדבר ה' אלא אף בימי המעשה יקראו פרשה קטנה, כעשרה פסוקים, כדי שלא יבטלו ממלאכתם – ובלבד שלא יהיו שרויים שלושה ימים רצופים בלא תורה. וכאשר נקבעו בימי בית שני מועדים דרבנן, פורים וחנוכה, קבעו חכמים גם להם קריאות מיוחדות בתורה,⁴ והוא הדין לגבי תענית ציבור.⁵

מנהג ארץ ישראל היה לקרוא בבית הכנסת בכל שבת אחת מפרשיות התורה [ולסיים את הקריאה בכל שלוש שנים וחצי (מחצית מחזור שמיטה)]. מנהג בבל, שנתקבל בכל קהילות ישראל, הוא לסיים את קריאת התורה כולה בשנה אחת. לצורך כך חילקו את התורה לחמישים וארבע פרשות, אחת לכל שבת [בשנה מעוברת]. ומכיוון שחלק מן השבתות חלות במועדים שבהם קוראים פרשיות מיוחדות, והואיל וחלק מהשנים אינן מעוברות ואין בהן חמישים וארבע שבתות – מצרפים לעתים שתי פרשות יחד וקוראים אותן במחזור. כך למשל: תרומה-תצוה, ויקהל-פקודי, תזריע-מצורע. מחזור הקריאה השנתי מתחיל בשבת שאחרי שמחת תורה, היא 'שבת בראשית', ומסתיים בשמחת תורה, בפרשת 'וזאת הברכה'.

1 * בכתובת תכנית הלימודים נעזרנו בתכנית הלימודים בפרשת השבוע בחינוך הממ"ד-http://cms.education.gov.il/Education-CMS/Units/Tochniyot_Limudim/MikraMmd/ParashatShavua. וכן בשני מאמרים עיקריים עליהם מתבססת התכנית: 'מבוא לתכנית להוראת פרשת השבוע ומדריך למורה', מעלות ירושלים התשמ"ח; ר' אלכסנדר מלכיאל, פרשת השבוע בבית הספר, אגף החינוך הדתי, התשל"ח.

2 וכן מובא **במשנה תורה לרמב"ם**, ספר קרבנות, הלכות חגיגה, פרק ג.

3 תלמוד ירושלמי, מסכת מגילה פרק ד, הלכה א.

4 בפורים קוראים 'מעין המאורע' – על מלחמת עמלק בפרשת בשלח (שמות יז, ח-טז), ובחנוכה על קורבנות הנשיאים לחנוכת המזבח בפרשת נשא (במדבר ז, א-ח, ד).

5 קוראים 'ויחל משה' בפרשת כי תשא (שמות לב, יא-יד; א-י).

מעבר לקריאת הפרשה בבית הכנסת, נשתרש הנהג לקרוא 'שניים מקרא ואחד תרגום' – לקרוא כל פסוק בפרשה פעמיים ועוד פעם אחת עם תרגום אונקלוס עליו, ולבסוף גם את ההפטרה.

מתקנותיו של הרבי הרי"צ היתה ללמוד בכל אחד מימות השבוע חלק מהפרשה של השבת הקרובה עם פירוש רש"י, בכל יום את החלק של העולה לתורה המקביל ליום זה, למשל, ביום ראשון את קריאת העולה הראשון וכן הלאה, כך שכל השבוע מתחבר לתוכני הפרשה.

| מקומה של פרשת השבוע בחיי היהודי

הקריאה בתורה מדי שבת הפכה לדופק החיים היהודי וקיבלה במרוצת הדורות מעמד מרכזי, הבא לידי ביטוי בכמה תחומים:

שם השבת והשבוע שלפניה

הפרשה נותנת לשבת את שמה: שבת בראשית, שבת נח, שבת לך-לך וכדומה.

ומכיוון שזוהי פרשת השבוע, כל השבוע יש התכונות לקראתה. כבר במנחה של שבת קוראים את העלייה הראשונה של הפרשה בשבת הבאה, וכן בימי שני וחמישי בתפילת שחרית, וכך נוצרת מוכנות לקראת הפרשה של השבת המתקרבת, עוד לפני שמסתיימת השבת שלפניה. זוהי המשמעות של הביטוי "פרשת השבוע", הפרשה שתעסיק אותנו במשך השבוע מן השבת האחת אל השבת שלאחריה.

ייחוס ימי השבוע לפרשת השבוע

בניגוד למנהג הגויים המכנים בשמות את הימים (Sunday יום השמש, Monday יום הירח וכדומה), לימי השבוע ביהדות אין שם נפרד אלא הם בזיקה מתמדת לשבת: ראשון בשבת, שני בשבת וכדומה. מנהג אבותינו היה למנות את ימי השבוע מתוך זיקה לפרשה שתיקרא בשבת: יום ד' לסדר שמיני וכדומה. במקומות שונים נהגו להדר במנהג ובמקום לייחס את היום בשבוע לשם הפרשה, ייחסו אותו לפסוק מתוך הפרשה, שיש קשר בין תוכנו לבין האירוע באותו יום. כך למשל, אילו ציינו את המאמר הזה בדרך זו, כי אז לבטח היינו כותבים: יום ד' לסדר "ולהורת את בני ישראל את כל החקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה" (ויקרא י, יא). משום הקרבה התוכנית הקיימת בין מאמר שקשור להוראת המקרא ובין פסוק שמדבר על חובת הכוהנים בהוראת תורת ה' לעמו.

שימוש כזה בשם הפרשה, ובוודאי שימוש בפסוק מתוך הפרשה, איננו אפשרי ללא בקיאות הקורא במקרא, ומל־בד העובדה שדבר זה מלמד על ידיעת המקרא, הוא מלמד על החשיבות שייחסו לידיעה זו.

לחיות עם הזמן באמצעות פרשת השבוע

המבט החסידי נותן משמעות פנימית לפרשת השבוע והשפעתה על כל ימי השבוע שלפניה.

בספרו 'היום יום' (ב' חשוון), כותב הרבי:

משיחת אדמו"ר הרשב"ב שנת תרנ"א:

בשנות נשיאותו הראשונות נהג רבינו הזקן לומר ברבים כי 'יש לחיות עם הזמן'. על ידי אחיו המהרי"ל [=יהודה

לייב], גילו זקני החסידים שכוונת הרבי היא שיש 'לחיות' עם פרשת השבוע ופרשת היום של הסדרה השבועית. לא רק ללמוד את פרשת השבוע בכל יום, אלא 'לחיות' עמה.

כלומר כל התקנות הקושרות את הפרשה של שבת ל'פרשת השבוע', מכוונות את היהודי לקחת משמעות רוחנית מהפרשה לחייו במהלך השבוע. בלימוד פרשת השבוע יש ערך חינוכי רלוונטי המתקשר למסר שיתלווה לכל השבוע.

במהלך שנות נשיאותו אמר הרבי שיחות רבות מענייני הפרשה וקושר אותן להוראות מעשיות בחיי היום יום.

רציונל

| מה ההבדל בין הוראת תורה להוראת פרשת שבוע?

לשם התבוננות בהוראת פרשת השבוע, נשווה אותה להוראת תורה. הצד השווה בשתיהן הוא שאנו מתייחסים לאותו 'כתוב'. אולם הטיפול בו שונה בכל אחת מהן, כפי שנפרט להלן:

לימוד תלוש־כתוב מול לימוד צמוד־כתוב

לימוד התורה הוא לימוד של כתוב. ככזה, הוא חייב להיות שיטתי כדי לסגל לתלמידים ערכים לצד מיומנויות של התמצאות בפסוקים, ניתוח פרשנים ועוד. לעומת זאת, לימוד פרשת השבוע הוא לימוד שיש לו זיקה לכתוב, אבל הוא אינו צמוד אליו. בדרך כלל לומדים פרשת שבוע מבלי שהחומש פתוח בפני התלמידים.

מחויבות לרצף מול היעדר מחויבות

בלימוד תורה יש להקפיד על שמירת הרצף הפנימי בין הפסוקים בתוך כל פרק, בין הפרקים בתוך כל חומש ובין החומשים בתוך התורה כולה. העיסוק בנושא השיעור אמור לכוון למה שיילמד אחריו. הרצף הוא ליניארי ומחייב. לעומת זאת, בלימוד פרשת השבוע איננו מחויבים להקפיד על רצף ליניארי שכן הוא בעל אופי מודולרי – אפשר לבחור פרט מסוים, דמות, נושא ולעסוק בהם, ואפשר גם לבחור את התמונה הכוללת. אין כל חובה לדאוג לרצף.⁶

ליקוטי שיחות או פרשת שבוע?

בלימוד פרשת שבוע במוסדות חב"ד משתמשים מורים רבים ברעיונות מתוך 'ליקוטי שיחות' של הרבי לפרשיות השבוע, אך חשוב לשמור על האיזון המתאים בין בקיאות בתוכני הפרשה לבין לימוד מעמיק ברעיון ערכי־חסידי, כפי המוצע בטבלה בהמשך (בסעיף 'מבנה התוכנית')

בכיתות ט-יב אפשר לפצל את המקצוע לשני שיעורים – האחד על פרשת השבוע והאחר על ליקוטי שיחות. במ־קרה שאין אפשרות לפצל, חשוב למצוא דרכים יצירתיות ללימוד עצמאי של תוכני הפרשה במקביל לשיעור ליקוטי שיחות.

הבדלים אלה עלולים לגרום למורה להתייחס בחובבנות להוראת פרשת השבוע, שכן מדובר בלימוד תלוש־טקסט, נעדר מחויבות לרצף ומאפשר חופש בחירה בין הכלל ופרטיו. לכאורה, 'חופש בחירה' הוא יתרון, אך במקרה זה, הוא עלול להוביל לחוסר תכנון ולימוד מזדמן. כל מורה מלמד ממקום שלבו חפץ, בין אם התכוון להוראה ובין אם לאו, ומבלי שטרח לבדוק אם התלמידים למדו כבר עניין זה ומבלי שחשב לאיזה שלב יצטרף הקטע הנלמד ומהי דמות הלומד הרצויה.

כך עלול להיווצר מצב של חזרתיות על חומר זהה; של חוסר תיאום בין המורים המלמדים; וחוסר קשר בין החומש הנלמד בשיעורי תורה לשיעור פרשת השבוע. מעבר לכך, כל פרשה קשורה לשבת שלה, ומכיוון ששנת הלימודים מסתיימת בקיץ, יוצא שהפרשות של ספר דברים אינן נלמדות במסגרת הלימודים.

6 להשלמת התמונה עיינו במטרות הוראת תורה והשוו למטרות הוראת פרשת שבוע. [מיומנויות בתורה](#). [לבית הספר היסודי, הישגים מצופים בתורה לכיתות ז-יב](#)

- 1 תוכני החומש הם המכנה המשותף לעם ישראל לדורותיו.
- 2 התורה היא תורת חיים רלוונטית ועכשווית לכל אחד ובכל עת. פרשת השבוע קשורה לזמן שבו היא נקראת. כלומר תוכני הלימוד של פרשת השבוע קשורים לכל ימות השבוע ומטרתם לתת הכוונה ערכית ללומד.
- 3 פרשת השבוע מכילה פרטים רבים. הלומד לא יכול להספיק להעמיק בכל פרטי הפרשה בפרק זמן קצוב של שיעור שבועי.
- 4 פרשת השבוע חושפת את התלמיד ללימוד אקסטנסיבי של התורה ומקנה לו בקיאות בתוכני החומשים.
- 5 שיחות רבות הקדיש הרבי לחשיפת ערכים חברתיים ואמוניים על פי תורת החסידות לפרשת השבוע. השיחות מגוונות הן ברמה הקוגניטיבית והן בתחומי התוכן. המשותף לכולן הוא ההוראה לחיים הנלמדת מהם.
- 6 פרשת השבוע פורצת אל מחוץ לכותלי הכיתה – ונלמדת בקהילה, בבית הכנסת ובבית (קריאת התורה, שולחן השבת, דרשות ועוד). אפשר לדמות את שיעורי פרשת שבוע למעין 'חלון ראוה' של הכיתה / בית הספר, כי תוכני השיעור עולים בקביעות בכל שבוע בבית התלמיד בשולחן שבת.

מטרות בתחום האמונה והרגש

- 1 בעקבות הלימוד יחוו התלמידים את דופק 'קצב הזמן' היהודי (קריאת התורה, ההפטרות, הפטרות מיוחדות: תלתא דפורענותא, שבע דנחמתא, שובה, שבת הגדול ועוד, והשבתות המיוחדות כגון: שקלים, זכור וכדומה).
- 2 התלמידים יראו בלימוד פרשת השבוע הכנה רוחנית לשבוע ולשבת.
- 3 התלמידים יתבוננו בכל שבוע כיצד הערכים מהפרשה רלוונטיים לכל תחומי חייהם.
- 4 התלמידים יפתחו מערכת ערכים והשקפה בהתאם לערכים הנלמדים בפרשת השבוע.
- 5 התלמידים יחזקו את מעמדם וביטחונם האישי כאשר יספרו בשולחן השבת רעיונות שלמדו על פרשת השבוע.
- 6 העיסוק המשפחתי בפרשת השבוע, באמצעות סיפור/דיון סביב שולחן השבת, לימוד בחברותות, הורים ילדים, אחים ואחיות – יחזק את ההרמוניה המשפחתית של התלמידים.

מטרות בתחום הקוגניטיבי

- 1 התלמידים ירחיבו את בקיאותם בחומשים, נוסף לנלמד במסגרת שיעורי תורה באותה שנת לימודים. (לימוד פרשת השבוע יהיה לימוד מצטבר, ובכל שנה יודגשו נושאים אחרים לפי תכנית קבועה).
- 2 התלמידים יסגלו לעצמם ראייה מקיפה הכוללת זיהוי קשרים בין פרשות; איתור נושאים מרכזיים; חשיפה למאפיינים של סיפורי המקרא לעומת המצוות שבתורה ועוד.
- 3 התלמידים יפתחו מיומנות של קריאה מרפרפת בפרשה ויגלו בקיאות סביב צירים מרכזיים בה, כמו: דמויות, פסוקים מרכזיים, אירועים מרכזיים, ערכים, קשרים בין פרשות.
- 4 התלמידים יבחנו דילמות, התלבטויות, התנהגות והשקפה לאור הערכים בפרשה, תוך פיתוח שיח ערכי סביב סוגיות אקטואליות וסוגיות ערכיות.
- 5 התלמידים יפתחו יכולת לבטא בעל פה את רעיונות הפרשה בפני קהלים שונים: בבית סביב שולחן השבת, בשיעור תורה, בבית הכנסת וכדומה.
- 6 התלמידים יהיו מעורבים בקריאת התורה בבית הכנסת באמצעות הכרות מוקדמת של תכני הפרשה.
- 7 התלמידים יארגנו שיחה של הרבי באמצעות זיהוי מרכיביה הבסיסיים: מידע, שאלה, תשובה, הוראה לחיים.
- 8 התלמידים יפתחו יכולת לימוד עצמאית של שיחות הרבי בשלביהן השונים.

מבנה התכנית

עקרונות

בבחינת מטרות ההוראה ומאפייני תחום הדעת ניתן להצביע על כמה עקרונות שינחו אותנו בבניית התכנית:

1 לימוד תוכני הפרשה לצד רעיונות ערכיים.

טבלה לשילוב של בקיאות בפרשה לצד רעיונות ערכיים

הכנה	בקיאות בפרשה	רעיון ערכי/שיחה	שילוב הרעיון בשיעור	קישורים להדגמה
א	80%	20%	ללא טקסט	קישור
ב	80%	20%	ללא טקסט	
ג	60%	40%	טקסט קצר משוכתב	
ד	60%	40%	טקסט קצר משוכתב	
ה	30%	70%	שיחה מעובדת לילדים (כמו מעין חי)	
ו	30%	70%	שיחה מעובדת לילדים (כמו מעין חי)	
ז	10%	90%	סעיפים נבחרים משיחות תוך הדגש על השיחה השלמה.	
ח	10%	90%	סעיפים נבחרים משיחות תוך הדגש על השיחה השלמה.	
ט ומעלה		100%	סעיפים נבחרים משיחות תוך הדגש על השיחה השלמה.	

2 התייחסות לצירים מרכזיים ומארגנים בפרשה וכן למוטיבים דומיננטיים

ניתן ללמד את הפרשה בהתאם לצירים מארגנים, של תוכן וצורה. הצירים יכולים להשתנות במהלך השנה.

לדוגמה:

ציר תוכן: רצף אירועים / דמויות / מצוות / קשר בין פרשות / פסוקים מרכזיים / חפצים / מספרים ועוד.

ציר צורני: פרשה באמנות (פלסטילינה / ציור וכדומה) / פרשה בהצגה / תיאטרון בובות / משחקים / מצג גרפי / הרצאת טד ועוד.

3 לימוד רעיונות מתוך שיחות של הרבי ושיפור מיומנויות ללימוד שיחה. בסוגיה זו יש להדגיש כי מסמך זה מתייחס לבית ספר המקצה שעה אחת לפרשת השבוע ולא לבית ספר שבו נלמד מקצוע 'ליקוטי שיחות' בנוסף לפרשת השבוע.

4 שיטת הספירלה בלימוד שיחות של הרבי.

5 פיתוח רעיונות בפרשת השבוע כהעמקה לתוכן החומש הנלמד בשיעור תורה.

6 פיתוח תוצרי למידה המתבססים על העיקרון של בניית דרשה בפרשת שבוע תוך למידה רב תחומית עם שפה, אמנות, מדעים, תורה ועוד.

7 למידה מחוץ לכותלי בית הספר ואף בחופשת הקיץ.

ההכנה לשיעור

הוראת פרשת השבוע, במסגרת זמן מצומצמת, דורשת מן המורה הכנה מדוקדקת לקראת השיעור, ומציאת דרכים דידיקטיות, מועילות וגם מהנות להוראתה.

כל שיעור יכול כאמור שני מרכיבים: בקיאות בתוכני הפרשה לצד פיתוח ערך כלשהו. כדי להתגבר על מגבלת הזמן, ניתן לעבוד גם בשיטת הכיתה ההפוכה: התלמידים יכינו בבית נושאים ויציגו בפני הכיתה את נושאי הפרשה בצורת חידות / הצגה וכדומה.

מומלץ לארגן את התכנים לשיעור סביב המרכיבים הבאים:

הנושאים העיקריים של הפרשה; מילים ומושגים – ביטויים שונים שאפשר לשלבם בדיון; 'פסוק לי פסוקך' - פסוקים או חלקי פסוקים מרכזיים בפרשה שיילמדו בעל פה (שינון).

ערכים שאפשר ללמוד מהפרשה; רעיונות חסידיים.

לאחר הכנת הסקירה הראשונית יש להכין באופן רחב יותר את הנושאים ללימוד בכיתה. רצוי לבחור קו פירוש ולנקוט דרכי הוראה מתאימות לתלמידי הכיתה.

הצעה למהלך השיעור

סקירה כללית של הפרשה

כדי שהלימוד לא יהיה תלוש והתלמידים לא יישארו פסיביים, הסקירה תיעשה לא כדרך של הרצאה בעל פה, אלא כלימוד פעיל, עם חומש ומחברת (או דפדפת). הסקירה תיפתחבזיהוי התכנים המרכזיים של הפרשה. אם הפרשה כוללת סיפור, יעמדו התלמידים על העלילה המרכזית, מבלי לרדת לפרטי משנה העלולים להסיח את הדעת מן העיקר.

כאשר רצף הסיפור נמשך על פני יותר מפרשה אחת, כמו בסיפורי יעקב ועשיו או בסיפורי יוסף והאחים, יש לקשר שור בתחילת הסקירה את פרשת השבוע אל פרשת השבוע שעבר, כדי שרצף הסיפור לא ינותק.

אפשר לפתוח כל יום, לאחר התפילה בעשר דקות של סקירת החלק של אותו יום בפרשה (השיעור היומי). וביום חמישי או שישי לסכם את הכול ולהתמקד בנושאים ספציפיים.

[הצעות לגיוון הלימוד](#)

כדאי לגוון את דרכי הסקירה ולא להתקבע בדפוסים קבועים.

חשוב לפתח את המיומנות של חלוקה לנושאים:

כך למשל אפשר לבקש מהתלמידים לתת כותרת לקטע; לקשור נושאים זה לזה; להכין מראש כרטיסיות עם סיפוי רי המשנה בפרשה ולבקש מהתלמידים לסדר אותן לפי סדר הפרשה, או לתת להן כותרות.

לאחר הדיון אפשר לרשום את הדברים בפלקט שייתלה בכיתה. התלמידים יוכלו לראות בעזרתו את רצף הסיפויים. הפלקט יוחלף רק בתום מספר סדרות שבהן רצף אחד.

אפשר לבקש מהתלמידים למסור את תוכן הסיפור בקצרה, לתמצת, לנסות להגדיר נושא שאינו ברור וכדומה. בשלב זה אין לרדת לפרטים, אלא לראות את נושאי הפרשה בלבד. הכוונה אינה ללמד את הפרשה או לספר את כל פרטי הסיפור, אלא להזכיר את כותרות הסיפורים או את תוכנם בקצרה. התלמידים יעקבו אחרי הפרשה בעזרת החומש שלפניהם. כאמור, תימשך סקירה זו בחלק השיעור המיועד לבקיאות בפרשה (עפ"י הפירוט שהצענו בחלוקה לשכבות הגיל השונות)

בפרשיות שבהן הפרטים מרובים מאוד, כגון בפרשת משפטים, בפרשות ויקרא, צו, קדושים, אמור, שופטים, כי תצא - יש לנסות ולהקיף מספר תכנים רב ככל האפשר, בהתאם לרמת הכיתה, תוך ידיעה שלא ניתן להקיף בסקירה את כל נושאי הפרשה.

רצוי להטיל על התלמידים עבודת הכנה בבית אשר תביא אותם לקריאת הפרשה, כגון: לבקש מהם לערוך רשימה של נושאי הפרשה, לרשום שאלות או לציין עניינים שהתקשו בהם בשעת הקריאה. כך ייחסך זמן רב בשיעור.

בעת הדיון נתייחס בעיקר לשאלות הנוגעות לקטע שנבחר לדיון נרחב באותה השנה. רצוי להטיל את העבודה על התלמידים בתחילת השבוע, כדי להשאיר להם די זמן לקריאה. כדאי להמליץ להם לעבור בכל יום על חלק אחד מן הפרשה. ביום א' עד שני, ביום ב' עד שלישי וכן הלאה.

בשעת השיעור עצמו חשוב מאוד לגוון את הפעילויות: במקומות מתאימים נערוך משחקי תפקידים, לעתים נפעיל את התלמידים בקבוצות כשכל קבוצה עוסקת בנושא אחד ומדווחת על העבודה בפני המליאה, התלמידים יעסקו בהכנת עיתון קיר, בחידונים, בתשבצים ובשעשועונים אחרים. אפשר להכין עם התלמידים משדר רדיו בנוסח "היום לפני..." או עיתון בנוסח "דברי הימים". במקומות אחדים אפשר להשתמש בציור או בתמונה ולעסוק במדרש תמונה.

אם לפסוקים המתאימים יש לחן, רצוי לשיר אותם עם התלמידים. השירה יוצרת חוויה של יחד ומסייעת לשינון. אפשר לבקש מהתלמידים להכין קטע לקריאה בטעמי המקרא של העדות השונות ולשלב קריאה זו במהלך השיעור.

שיעורי פרשת שבוע הם הזדמנות לחזק את המיומנות הנדרשת בלימודי תנ"ך: זיהוי נושא והגדרתו, ולפתח אותה באופן הדרגתי לפי שכבות הגיל. מצו"ב [המלצות מתוך אתר "ללמוד וללמד"](#) - לפיתוח מיומנות זו:

לאחר הסקירה המורה יכוון את הדיון לעיקרי הנושא, מבלי להזדקק לניתוח מפורט של הפרשנות בקטע ולדרשנות מפליגה. ככל שהכיתה גבוהה יותר, כן תורחב היריעה מבחינה רעיונית ופרשנית. לעתים ייערך הדיון בנושא המורחב לאחר הסריקה. בפרשיות סיפוריות אפשר להרחיב עניין מסוים בתוך הסריקה. מבנה השיעור יהיה גמיש בהתאם לפרשת השבוע.

המורים צריכים לחפש כל דרך דידקטית טובה על מנת להפעיל את התלמידים, כדי שהשיעור יהיה מעניין ומסקרן והתלמידים יצפו לקראתו משבוע לשבוע.

[נושאים חוזרים](#)

לפרשיות אחדות נושאים משותפים, או נושאים החוזרים על עצמם. למשל: נושא המשכן חוזר על עצמו בפרשות תרומה-תצוה, ויקהל-פקודי. פרשת הקרבנות בפרשות ויקרא-צו, בפרשת אחרי מות ובפרשת פנחס. פרשת המועדות חוזרת על עצמה במקומות אחרים. במקרים אלה רצוי לדון בצדדים המיוחדים כל פרשה מן הפרשות האחרות, כדברי הספרי לדברים ט"ז א:

בשלושה מקומות מזכיר פרשת מועדות: בתורת כהנים מפני סדרן (סדר המועדות). בחומש הפקודים מפני הקרבן, במשנה תורה מפני העבור. ללמדך, ששמע משה סדר מועדים מסיני, ואמרה לישראל וחזר ושנה להם בשעת מעשה.

אפשר לחלק את הדיון בין הפרשות ובכל פרשה לעסוק בעניין אחר. למשל, בפרשת תרומה אפשר לדבר על החומרים שמהם עשוי המשכן ועל הקרשים; בפרשת תצוה על היריעות, ובפרשות ויקהל-פקודי על כלי המשכן ומקומם. חשוב להצביע על ההבדלים בין הפרשות כגון: ציווי לעומת ביצוע. ראו דוגמה בהמשך.

פרשיות אחדות עוסקות בנושאים הרחוקים מעולמם של הילדים או בעניינים שאין מקיימים אותם היום, כדוגמת נושא הקורבנות וענייני טומאה וטהרה. חשוב מאוד למצוא בפרשיות נקודות שיכולות לקשור את התלמידים לענייני הפרשה, להתמקד בנושאים מוכרים להם או בעלי משמעות ולוותר על פרטים אחרים. למשל: בהוראת פרשיות תזריע ומצורע (כמו ביתר הפרשות) יש להפעיל את התלמידים במידת האפשר: להטיל עליהם לחפש מילים בולטות, מילים חוזרות, עניינים שנלמדו מכבר, דברים המעוררים אסוציאציות לנושאים שכבר נלמדו וכיוצא בזה (ראו דוגמה להלן). אם נצליח להביא את תלמידינו לאהבת תורה רבה יותר, יהיה זה שכרנו.

[לימוד בתקופת החופשה](#)

בחלק משבתות השנה נמצאים התלמידים בחופשה. ומכיוון שמטרתנו היא שהתלמידים יקבלו את התמונה המלאה והכוללת וישתלבו בחיי בית הכנסת כל השנה, ראוי לסייע להם להשלים את לימוד הפרשיות בכוחות עצמם או בעזרת הורים או מכרים.

כדאי להכין דפים לעבודה עצמית, שיכוונו את התלמידים לסכם את נושאי הפרשה ושאלות לעיון בנושאים המיועדים לכיתתם. רצוי שצוות המורים בכל בית ספר או בבתי ספר שכנים יכין מאגר של שאלות והכוונות ללימוד, שממנו יוכל כל מורה לשאוב את המתאים לתלמידיו. תלמיד שימלא את חובותיו ישלים את החסר ויקבל תמונה מלאה של הספר.

הצעה: שיחת המנהל (המנהל שואל)

אנו ממליצים למנהלים לערוך מפעם לפעם 'מבחני מנהל', כדי לעמוד על מידת מימוש התכנית בכיתות השונות. את המבחן רצוי לערוך ביום ראשון.

התלמידים לא יקבלו ציון על המבחן. תלמידים מצטיינים יתוגמלו באופן שעליו יחליטו המנהל וצוות המורים.

הצעות לחומרי עזר והעשרה

- 1 שולחן שבת בהוצאת צא"ח
- 2 מעיין חי בהוצאת היכל מנחם
- 3 בסוד הפרשה – [אתר עם מאגרים של הרב שניאור אשכנזי](#)
- 4 ללמוד ולשחק - שיעורים בפרשת השבוע בליווי משחק- מבוסס על ליקוטי שיחות חלק א' בהוצאת מרכז לעזרי שליחות.
- 5 דרשה לכל דורש בהוצאת היכל מנחם
- 6 אסדר לסעודתא בהוצאת לדורות
- 7 נשמתא דאורייתא בהוצאת אחד
- 8 ממתק לשבת בהוצאת חזק
- 9 [נושאי פרשת השבוע](#)- חבד אורג
- 10 [הרצאות ומאמרים בפרשת שבוע- בית חב"ד אורג](#)
- 11 אביטה - פרויקט ליקוטי שיחות:
לקבלת שיעור שבועי של שיחה מעובדת ברמות שונות:
כתובת מייל: EDU@abita.co.il
בווטסאפ: 0587708988
- 12 פלקטים 'סימניות' בהוצאת מרפ"ד מחשבת-בצלאל בבני ברק.
- 13 ללמוד וללמד בהוצאת הפנסאים
- 14 תורה לתשב"ר בהוצאת ת"ת סוכת יוסף